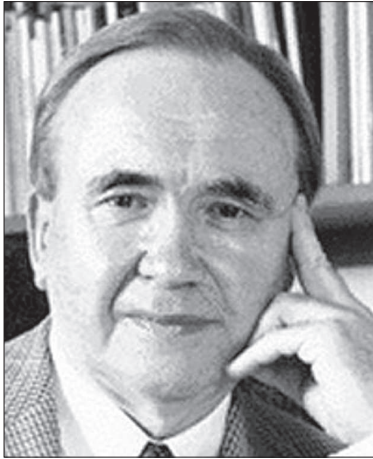

PROF. DR HAB. JERZY JAROSŁAW SMOLICZ

(2 LUTEGO 1935–3 LISTOPADA 2006)

Jeden z najwybitniejszych Polaków w Australii, światowej sławy socjolog kultury, badacz i wybitny znawca zagadnień pluralizmu kulturowego w społeczeństwach wieloetnicznych. Członek Zagraniczny Polskiej Akademii Umiejętności. Powszechnie znaną maksymą Profesora było: „Żeby być dobrym Australijczykiem, trzeba być dobrym Polakiem”.

Jerzy Jarosław Smolicz urodził się w Warszawie w rodzinie o starych tradycjach polskich (ojciec i matka byli nauczycielami). W 1939 r. wraz z rodzicami został zesłany do Kazachstanu. Tułaczka wojenna rodziny Smoliczów przebiegała przez kraje Azji Środkowej, Persję i Liban, a zakończyła się w Wielkiej Brytanii, gdzie osiedlili się w 1948 r. W latach 1953-1961 studiował chemię na Uniwersytecie w Edynburgu, a w latach 1961-1965 nauki społeczne w Oxfordzie. Doktorat uzyskał w 1960 r. W 1965 r. rodzina Smoliczów zamieszkała w Adelajdzie, gdzie Profesor Smolicz otrzymał propozycję wykładów z socjologii na uniwersytecie w tym mieście. W ciągu 39 lat pracy w tej uczelni, aż do przejścia na emeryturę w grudniu 2004 r., pełnił wiele funkcji, m.in. prowadził Katedrę Edukacji, od 1989 r. był dyrektorem uniwersyteckiego Centre for Intercultural Studies and Multicultural Education. Za zasługi w dziedzinie edukacji senat Uniwersytetu Adelajdzkiego przyznał Mu tytuł *professor-emeritus*.

Jerzy Smolicz zmarł w wieku 71 lat. Msza żałobna odbyła się 11 listopada 2006 r. w kościele pw. Zmartwychwstania Pańskiego na Unley. Żegnali Go Polacy i Australijczycy. Pochowany jest na cmentarzu w Sevehill.

Jako wybitny znawca problemów pluralizmu kulturowego (szczególnie edukacji wielokulturowej) Prof. Smolicz był ekspertem, doradcą i konsultantem rządu oraz władz stanowych Południowej Australii. Przewodniczył komitetowi doradczemu ministra edukacji w Południowej Australii i komitetowi ds. wielokulturowych w szkołach podstawowych i w gimnazjach. Zajmował się

edukacją językową w programach nauczania szkół podstawowych i średnich, pluralizmem kulturowym i językowym oraz sposobem ich wprowadzania do australijskiego systemu edukacyjnego.

Był aktywnym działaczem Council for Multicultural Australia, przewodniczącym South Australian Ministerial Multicultural Education Coordinating Committee, przewodniczącym Multicultural Education Committee. Ceniono go w kręgach Academy of Social Sciences in Australia, Australian College of Education, brytyjskiej Royal Society of Arts w Londynie oraz wielu innych międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń w naukach społecznych.

Uhonorowany wieloma odznaczeniami, w tym polskimi (Krzyż Komandorski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej). Był kawalerem maltańskim, doktorem *honoris causa* Santo Tomas University w Manili na Filipinach.

Jako *visiting professor* w uczelniach i placówkach badawczych australijskich, amerykańskich, kanadyjskich, europejskich (brytyjskich, niemieckich, norweskich) i azjatyckich (m.in. filipińskich i japońskich) od wielu lat utrzymywał kontakty z Polską i z nauką polską. Od 1995 r. działał w Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Związany z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN, miał stałe kontakty z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutem Socjologii KUL oraz z Instytutem Studiów Politycznych PAN.

Jego związki z polską socjologią były głębokie, nawiązywał bowiem w swych badaniach do polskiej tradycji socjologii humanistycznej. Podczas wizyt w Polsce prowadził wykłady i seminaria dla studentów, uczestniczył w konferencjach oraz w innych formach działalności naukowej. Dzielił się z innymi swą głęboką wiedzą na temat procesów powstających na styku różnych kultur etnicznych (m.in. problemów mniejszości w społeczeństwach wielokulturowych, roli wartości rdzennych w tych procesach, języka, socjalizacji domowej i edukacji szkolnej).

Był autorem wielu prac na temat różnych aspektów wielokulturowości i edukacji w społeczeństwach wieloetnicznych, procesów asymilacji i integracji, wartości rdzennych, roli języka ojczystego; opisywał w nich też Polonię australijską. W języku polskim ukazały się książki: *Australijczycy polskiego pochodzenia*, *Kultura i nauczanie w społeczeństwie wieloetnicznym*, *Zostać Australijczykiem?*, *Dom polski – australijska szkoła*, *Współkultury Australii*.

Jego artykuły na temat kultury różnych narodów, wielokulturowości były wielokrotnie publikowane w „Rocznikach Nauk Społecznych”.

Profesor Smolicz zostawił w Polsce wielu przyjaciół, którzy zachowają pamięć o Nim jako o wybitnym badaczu i mądrym, subtelnym człowieku.

Biogram opracowano na podstawie tekstów Andrzeja Kojdera (strony internetowe Polskiego Towarzystwa Socjologicznego) oraz Lidii Mikołajewskiej („Przegląd Australijski”, listopad 2006 – strony internetowe)

*Ewa Albińska
Katedra Samorządu Terytorialnego i Polityki Lokalnej
Instytut Socjologii KUL*

**Homilia wygłoszona przez prof. dr. hab. Romana Dzwonkowskiego SAC
podczas nabożeństwa żałobnego
w intencji śp. Profesora Jerzego Smolicza
Kościół Akademicki KUL, 21 listopada 2006 r.**

Drodzy Bracia i Siostry, Pracownicy i Studenci Instytutu Socjologii Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego!

Pięknym rysem naszej kultury jest pamięć o drogich nam zmarłych. Okazujemy ją w różny sposób. Zgodnie z nauczaniem Kościoła wierzymy, że najcenniejszym jej wyrazem jest msza św. w ich intencji, będąca uobecnieniem ofiary Zbawiciela na krzyżu. I w ten właśnie sposób wyrażamy dziś naszą pamięć o śp. prof. Jerzym Smoliczu, światowej sławy uczonym i socjologu, zmarłym w Australii 3 listopada br.

Jakże słuszne są słowa poety: *Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą*. Odchodzą szybko, często niespodziewanie, bez pożegnania i za wcześnie. Tak było i w wypadku śp. prof. Jerzego Smolicza. Niektórzy z tu obecnych znali Go od prawie 30 lat, bo prawie tyle lat mija, odkąd zaczął odwiedzać nasz Uniwersytet z okazji swoich przyjazdów do Polski. Z naszą Uczelnią był związany przez wykłady, które tu kilkakrotnie prowadził, a także przez przyjaźń, która go łączyła z niektórymi z nas, tu obecnymi.

Jego życiowa droga była typowa dla tego pokolenia Polaków, do którego należał. Urodził się 2 lutego 1935 r. w Warszawie. Ale tuż przed drugą wojną światową mieszkał z rodziną w Nieświeżu, gdzie jego rodzice byli nauczycielami. Jak wielu Polaków i mieszkańców Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej w 1940 r. został z rodziną wywieziony na Syberię.